

Kriteriji ocjenjivanja iz nastavnog predmeta Geografija

Elementi vrednovanja u nastavnom predmetu Geografija:

- geografska znanja,
- geografsko istraživanje i vještine,
- kartografska pismenost.

Element **geografska znanja** obuhvaća činjenično, konceptualno i proceduralno znanje. Činjenično znanje je temelj za razumijevanje geografskih sadržaja, no, težište treba staviti na konceptualno i proceduralno znanje koje će omogućiti primjenu znanja u novim situacijama i kreativno rješavanje prostornih problema. Usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda u ovom elementu provjerava se usmenim ispitivanjem i pisanim provjerama. Usmeno ispitivanje provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine. Pisane provjere kreira učitelj i uključuje zadatke otvorenoga i zatvorenog tipa. Pisane provjere provode se periodično, nakon učenja i poučavanja određene skupine ishoda.

Element **geografsko istraživanje i vještine** obuhvaća:

- grafičke, statističke, matematičke i orijentacijske vještine (orijentiranje s pomoću orijentira, uređaja - kompas, GPS i planova/geografskih karata)
- ako je za taj razred planiran istraživački rad tada treba vrednovati i sve vještine koje su u funkciji njegova ostvarivanja: opažanje, postavljanje pitanja, planiranje istraživanja; prikupljanje podataka; bilježenje, vrednovanje i predstavljanje podataka; interpretiranje i analiziranje podataka te zaključivanja; komuniciranje rezultata i postupaka istraživanja te vještine reflektiranja o provedenom istraživanju.
 - Sposobnost samostalnog izvođenja zaključaka pri analizi geografskih problema te povezivanje naučenog sa životnom praksom.
 - Rješavanje zadataka na radnim listićima ili u radnoj bilježnici.

- Izrada plakata i Power-point prezentacija

Kartografska pismenost je jedna od geografskih vještina, ali pošto je specifičnost predmeta potrebno ju je kontinuirano razvijati i vrednovati. Zbog navedenoga izdvojena je kao zaseban element u kojem se vrednuje:

- poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata
- interpretacija prostorne organizacije i procesa čitanjem sadržaja geografskih karata.

Razvijenost kartografske pismenosti provjerava se usmenim ispitivanjem te pisanim provjerama koje uključuju i slijepe karte.

Tri su osnova pristupa vrednovanju:

- **vrednovanje naučenoga,**
- **vrednovanje za učenje,**
- **vrednovanje kao učenje.**

Vrednovanje naučenog

Vrednovanje naučenoga ima za svrhu procjenu razine usvojenosti znanja, vještina i stavova. Ono se provodi tijekom nastavne godine nakon obrađenih i ponovljenih sadržaja kojima se ostvaruju pojedini ishodi ili skupine ishoda. Obzirom na svrhu ono je sumativno pa rezultira ocjenom, te može biti pisano i usmeno.

Vrednovanje naučenoga se provodi onda kad učitelj procijeni da je važno u određenim etapama odgojno-obrazovnoga procesa dokumentirati i izvijestiti o učeničkim postignućima i napredovanju. Učenike treba unaprijed upoznati s ciljem vrednovanja, vremenom kad će se vrednovanje provoditi, s metodama vrednovanja, ljestvicama za vrednovanje i kriterijima vrednovanja.

Vrednovanje naučenoga, kao i ostali pristupi vrednovanju, treba biti kriterijsko. Kriterijsko vrednovanje podrazumijeva procjenu razine postignuća učenika u odnosu na kriterije ostvarenosti (usvojenosti) odgojno-obrazovnih ishoda.

KRITERIJI ZA VREDNOVANJE ODREĐENOG ELEMENTA

Razina usvojenosti ishoda: IZVRSTAN (5)

<i>GEOGRAFSKA ZNANJA</i>	<i>GEOGRAFSKE VJEŠTINE</i>	<i>KARTOGRAFSKA PISMENOST</i>
<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je brza i točna - izrazito temeljito i opširno obrazlaže naučeno - gradivo je usvojeno sa potpunim razumijevanjem, proširuje ga vlastitim iskustvom - originalan i samostalan u rješavanju zadataka - sve navedeno učenik vrši bez pomoći nastavnika 	<ul style="list-style-type: none"> - izrazito kvalitetno, brzo i točno uočava geografske pojave i procese - izrazito temeljito i opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - izuzetno samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - s lakoćom obrazlaže i dokazuje geografske procese i pojave - pokazuje razvijeno i prošireno logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - izrazito brzo, točno i samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove - izrazita sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa karte (paralelno pokazivanje na karti sa iznošenjem teorije) - izrazito točno i brzo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke - izrazito uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: VRLO DOBRA (4)

<i>GEOGRAFSKA ZNANJA</i>	<i>GEOGRAFSKE VJEŠTINE</i>	<i>KARTOGRAFSKA PISMENOST</i>
<ul style="list-style-type: none">- reakcija učenika na postavljeno pitanje je sporija, no i dalje bez pomoći nastavnika- kvaliteta znanja je točna i opširna, a način iznošenja gradiva je uglavnom logičan te sa razumijevanjem- uspješno primjenjuje stečena znanja	<ul style="list-style-type: none">- polagano i sporije, ali točno, uočava osnovne geografske pojave i procese- opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima- samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema- logično obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese- pokazuje logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom	<ul style="list-style-type: none">- točno i samostalno, no sporije, pokazuje i „čita“ geografske pojmove- povezuje i „čita“ naučeno gradiva sa geografske karte- Točno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke- uspješno koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: DOBRA (3)

<i>GEOGRAFSKA ZNANJA</i>	<i>GEOGRAFSKE VJEŠTINE</i>	<i>KARTOGRAFSKA PISMENOST</i>
<ul style="list-style-type: none">- reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i uz pomoć nastavnika (brojna potpitanja i navođenje na dogovor), no činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno- kvaliteta znanja je prosječna, a način iznošenja gradiva je logičan tek u pojedinim dijelovima	<ul style="list-style-type: none">- polagano i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese- prosječno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima- djelomično i nepotpuno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema- uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese- prosječno i djelomično logički zaključuje i povezuje s životnom praksom	<ul style="list-style-type: none">- većinu zadanih pojmova pokazuje točno- djelomično razvijena kartografska pismenost- uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i koristi se njima uz učiteljevu pomoć- prosječno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge- geografsku kartu koristi i „čita“ uz pomoć učitelja pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: ZADOVOLJAVAJUĆA (2)

<i>GEOGRAFSKA ZNANJA</i>	<i>GEOGRAFSKE VJEŠTINE</i>	<i>KARTOGRAFSKA PISMENOST</i>
<ul style="list-style-type: none">- reakcija učenika na postavljeno pitanje je djelomična, kvaliteta znanja je nepotpuna i površna sa greškama, a način iznošenja znanja tek zadovoljavajući uz sposobnost razgovora sa nastavnikom- na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice- otežano povezuje stečena geografska znanja s konkretnim primjerima	<ul style="list-style-type: none">- površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese- nepotpuno i površno s pogreškama povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima- površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć izvodi zaključke pri analizi geografskih problema- djelomično i uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese- površno logički zaključuje i povezuje s životnom praksom	<ul style="list-style-type: none">- pokazuje na geografskoj samo pojedine osnovne zadane pojmove- teško uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i slabo se koristi njima- nepotpuno i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te zahtjeva veliku pomoć učitelja- vrlo površno i djelomično „čita“ i koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru i snalazi se isključivo uz pomoć učitelja

Razina usvojenosti: NEZADOVOLJAVAJUĆA (1)

<i>GEOGRAFSKA ZNANJA</i>	<i>GEOGRAFSKE VJEŠTINE</i>	<i>KARTOGRAFSKA PISMENOST</i>
<ul style="list-style-type: none"> - učenik ne odgovara na postavljena pitanja i nije usvojio ključne pojmove - učenik pokazuje nerazumijevanje geografskih nastavnih sadržaja - učenik ne primjenjuje i ne poznaje primjere korištenja geografskih znanja u svakodnevnom životu 	<ul style="list-style-type: none"> - nesuvislo uočava geografske pojave i procese - ne povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima 	<ul style="list-style-type: none"> - nesuvislo pokazuje na geografskoj karti najosnovnije zadane pojmove - nema razvijenu kartografsku pismenost - gotovo ne uočava i ne prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i ne koristi se njima - nelogično i bez razumijevanja analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te i uz veliku pomoć učitelja ne razumije - nesuvislo koristi i ne „čita“ geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru

Vrijednost za granice ocjena kod pisanog provjeravanja

Pisana provjera ocjenjuje se na osnovi postignutog broja bodova i to ako je veći udio zadataka otvorenog tipa (npr. 80% otvorenog tipa, 20% zatvorenog tipa):

Broj bodova (%)	0 - 44	45 - 60	61 -73	74 – 85	86 - 100
Ocjena	Nedovoljan (1)	Dovoljan (2)	Dobar (3)	Vrlo dobar (4)	Odličan (5)

Iz ispita znanja mogu se dobiti dvije ocjene ukoliko ispit sadrži slijepu kartu i kartografske prikaze koji se posebno vrednuju. Svaka provjera imaće svoje kriterije za vrednovanje ovisno o tipu zadatka u provjeri.

Svaki pokušaj prepisivanja ili dogovaranja za vrijeme pisanog provjeravanja kažnjava se oduzimanjem pismene provjere i negativnom ocjenom.

Svaka cjelina koja je negativno ocjenjena treba se ispraviti.

Vrednovanje grafičkih prikaza

Ocjena	Kriterij vrednovanja
Nedovoljan (1)	Nesuvislo analizira i ne prepoznaje prostorne procese na kartografskim, grafičkim i slikovnim priložima te donosi nelogične zaključke bez razumijevanja.
Dovoljan (2)	S pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te ne samostalno donosi zaključke. Prikazane pojave/procesi na priložima ne stavlja u prostorne odnose.
Dobar (3)	Nepotpuno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te prosječno donosi zaključke. U stanju je uz pomoć učitelja zaključiti na koji način prikazani proces/pojava uvjetuje prostor, i obratno na koji način prostor utječe na razvoj prikazane pojave/procesa.
Vrlo dobar (4)	Uspješno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te uglavnom samostalno donosi zaključke. Uglavnom povezuje prikazane pojave/procese s nastavim sadržajima i njihovim utjecajem na prostor i obratno na koji način prostor utječe na razvoj prikazane pojave/procesa.
Odličan (5)	Ovladao analizom i sintezom gradiva. izrazito uspješno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke. Samostalno povezuje prikazane pojave/procese s nastavim sadržajima i njihovim utjecajem na prostor i obratno na koji način prostor utječe na razvoj prikazane pojave/procesa.

Vrednovanje klimatskih dijagrama

<i>Ocjena</i>	<i>Kriterij vrednovanja</i>
Nedovoljan (1)	Nesuvislo analizira klimatski dijagram. Ne prepoznaje tip, ni razred klimatskog dijagrama. Ne prepoznaje koja od osi predstavlja temperaturu, a koja količinu padalina. Ne zna izraditi klimatski dijagram.
Dovoljan (2)	S pogreškama analizira klimatski dijagram te nesamostalno donosi zaključke. Prepoznaje osi koje predstavljaju temperaturu, a koja količinu padalina. Kod izrade klima dijagram učenik je uglavnom netočan i ne precizan, pa je redovito potrebna pomoć učitelja.
Dobar (3)	Nepotpuno analizira klima dijagram. Prepoznaje klimatski razred, no ne i tip klime. Uz pomoć učitelja povezat će tip klime s karakterističnom vegetacijom. Uz pomoć učitelja u stanju je izračunati godišnju količinu padalina i temperaturu analiziranog klima dijagrama. Kod izrade klima dijagrama djelomično je potrebna pomoć učitelja.
Vrlo dobar (4)	Uspješno analizira klima dijagram. Prepoznaje klimatski razred, pri prepoznavanju tipa klime i prostornog rasporeda iste potrebno usmjeravanje učitelja. Samostalno povezuje tip klime s vegetacijom. U stanju je izračunati godišnju količinu padalina i temperaturu analiziranog klima dijagrama. Kod izrade dijagrama uglavnom točan i precizan.
Odličan (5)	U potpunosti samostalno analizira klima dijagram. Samostalno navodi: tip klime i razred, povezuje s vegetacijskim obilježjima, izračunava godišnju količinu padalina i temperaturu analiziranog klima dijagrama. Samostalno izrađuje klima dijagram precizno točno i temeljito.

Vrednovanje učeničkih radova – plakata, referata i prezentacija

Ocjena	Znanje	Obrađenost teme	Izgled i struktura rada
Odličan (5)	Pokazano znanje je potpuno i točno, nema pogrešnih informacija. Izlaganje samostalno, uvjerljivo. Poster i prezentaciju koristi kao sredstvo tumačenja.	Tema je jasno izložena, rečenice su samostalne i smislene. U radu su izloženi temeljni problemi, pokazana je vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja procesa.	Zadana struktura u potpunosti je poštivana. Poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Vrlo dobar (4)	Pokazano znanje je u glavnom točno, ali nedostaju neki podatci. Izlaganje samostalno, no nije u potpunosti uvjerljiv. Gotovo ne čita s postera ili prezentacije već istu koristi kao sredstvo tumačenja.	Tema je uglavnom jasno izložena, rečenice nisu u potpunosti samostalne. U radu su izloženi temeljni problemi, ali nije u potpunosti pokazana vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja procesa.	Zadana struktura je uglavnom poštivana, postoje sitna odstupanja. Uglavnom poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Dobar (3)	Postoji nedostatak podataka, ali i netočnih podataka, pokazuje dobro znanje. Nije siguran/na pri izlaganju. Često čita s postera ili prezentacije. Jezično izražavanje ponekad nije u skladu sa jezičnim zakonitostima.	Način pisanja ukazuje na nejasnoće, tekst je nesamostalan, drži se / parafrazira isključivo udžbenički tekst, nisu izloženi temeljni problemi, vještina razumijevanja i povezivanja nije pokazana.	Zadana struktura nije u potpunosti poštivana, postoje neka odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške dijelom utječu na razumijevanje teksta. Rad nije precizan i uredan.
Dovoljan (2)	Većina podataka nedostaje, izneseni podatci su često netočni. Učenik se i sam ne snalazi na posteru ili prezentaciji. Samo čita napisani tekst. Loše izabrani tekstualni i slikovni materijali.	Tema nije objašnjena, nedostaje većina ili je potpuno pogrešno objašnjeno. Rad je nejasan. Rečenice su tek nizane jedna iza druge.	Zadana struktura nije u potpunosti poštivana, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške utječu na razumijevanje teksta. Rad nije precizan i uredan.
Nedovoljan (1)	Rad nije predan. Ako je predan ništa od traženog nije zadovoljeno, pokazano nedovoljno znanja.	Rečenice su tek nizane jedna iza druge bez smisla.	Zadana struktura uopće nije poštivana, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške znatno utječu na razumijevanje teksta. Rad nije uredan.

Kriterij ocjenjivanja istraživačkog rada

Elementi vrednovanja	<i><u>Izuzetno</u></i> <i><u>3 boda</u></i>	<i><u>Dobro</u></i> <i><u>2 boda</u></i>	<i><u>Prihvatljivo</u></i> <i><u>1 bod</u></i>	<i><u>Neprihvatljivo</u></i> <i><u>0 bodova</u></i>
Uvod, Istraživačka pitanja i hipoteze	Kratak i sažet uvod s jasnim obrazloženjem teme, tj. cilj je jasno određen. Jasno su navedena pitanja od kojih se krenulo u istraživanje problema te su pitanjima pridružene odgovarajuće hipoteze.	Tema i cilj su dobro obrazloženi u uvodu. Istraživačka pitanja i hipoteze postoje, ali nisu postavljeni sasvim jasno i logično.	Obrazloženje teme i cilja u uvodu postoji, ali nije sasvim jasno. Istraživačka pitanja i hipoteze nisu u jasnoj vezi.	Obrazloženje teme i cilja u uvodu nije navedeno, istraživačka pitanja i hipoteze nisu razumljivi i u jasnoj vezi.
Metode istraživanja	Sve metode istraživanja korištene u radu su izuzetno dobro opisane te je razumljiv njihov odabir.	Navedene su sve metode istraživanja korištene u radu, dobro su opisane te je razumljivo iz opisa zašto su korištene u istraživanju.	Sve metode istraživanja korištene u radu su navedene, ali su površno opisane.	Nisu navedene niti opisane sve metode istraživanja korištene u radu, a iz onih koje su površno opisane nije jasna njihova funkcija.
Prikaz i analiza podataka	Svi podaci su prikazani pomoću tablica koje su ispravno numerirane i imenovane. Analiza podataka je temeljita, jasna i logična.	Svi podaci su prikazani pomoću tablica uz manje pogreške. Tablice su ispravno numerirane i dosta jasno imenovane. Analiza podataka je provedena uz manje pogreške.	Podaci su djelomično prikazani s pomoću tablica. Postoje greške u numeraciji i imenovanju tablica. Analiza podataka je provedena uz više pogrešaka.	Podaci uopće nisu prikazani tablicama te nema analize podataka.
Rasprava i zaključak	Rasprava je napisana jasno te je iz nje vidljivo je li se kroz istraživanje došlo do odgovora na istraživačka pitanja. Zaključak je logično i jasno izveden temeljem dobivenih rezultata nakon obrade podataka	Rasprava je napisana, ali nedostaje jasnoće u povezivanju s istraživačkim pitanjima. Zaključak je izveden, ali u njegovu opisu nedostaje jasnoće.	Rasprava je napisana nejasno pa nije vidljivo jesu li kroz istraživanje potvrđena istraživačka pitanja. Zaključak nije u sasvim jasnoj vezi s hipotezama, ali postoji.	Rasprava nije napisana. Zaključka nema ili nije logičan i nije u vezi s postavljenom hipotezom.

	te potvrđuje ili pobija hipoteze.			
Plakat je uredno izrađen.	Prilozi su cjeloviti, detaljni i i napravljeni prema uputama.	Prilozima nedostaju neki dijelovi (elementi), ali su većim dijelom napravljeni prema uputama.	Prilozi nisu cjeloviti, ali postoje, te nisu napravljeni prema uputama u većini svojih elemenata.	Priloga nema.
Pravopis i gramatika	Bez ili s jako malo gramatičkih i pravopisnih pogrešaka.	Malo gramatičkih i pravopisnih pogrešaka.	Dosta gramatičkih i pravopisnih pogrešaka.	Mnogo gramatičkih i pravopisnih pogrešaka.

0 - 5 – nedovoljan, 6 - 8 – dovoljan, 9 - 12 – dobar, 13 - 15 - vrlo dobar, 16 - 18 odličan

OCJENJIVANJE RADNE BILJEŽNICE

Nedovoljan (1) - Neredovito ispunjava radnu bilježnicu, više od pola radne bilježnice nije ispunjeno. Ono što je ispunjeno često netočno i neprecizno.

Dovoljan (2) - Nije redovit u ispunjavanju radne bilježnice. Rješava tek osnovne zadatke. Pri rješavanju neuredan i neprecizan.

Dobar (3) - Radnu bilježnicu ispunjava redovno, no pojedine zadatke preskače te su primjetne greške u zadacima, često neprecizan.

Vrlo dobar (4) - Radnu bilježnicu ispunjava redovno, točno i uredno. No, u pojedinim zadacima nedostaje preciznosti.

Odličan (5) - Radnu bilježnicu ispunjava redovno, uredno i točno. Precizan je u rješavanju zadataka.

Vrednovanje za učenje

Mnogobrojne su metode i tehnike kojima se učitelj može poslužiti u procesu prikupljanja informacija, a važno je razumjeti da vrednovanje za učenje ne rezultira ocjenom već mu je svrha **formativna** – unaprijediti proces učenja i poučavanja.

Neke od metoda i tehnika vrednovanja za učenje:

- ciljana pitanja tijekom nastave radi provjere razumijevanja učenika,
- opažanje ponašanja učenika tijekom individualnoga, rada u parovima i u skupinama,
- vođenje skupnih rasprava,
- provjera domaćih zadaća,
- predstavljanje učeničkih radova,
- pregled učeničke mape,
- kratke pisane provjere znanja/vještina s ciljem formativnog vrednovanja,
- konzultacije s učenicima tijekom geografskoga istraživačkog rada,
- izlazne kartice,
- rubrike.

Povratna informacija koju učenik dobiva kroz ovaj pristup vrednovanju ima za njega veliku vrijednost jer ga usmjerava, potiče na napredovanje te na preuzimanje odgovornosti nad vlastitim učenjem. Da bi povratna informacija ostvarila svoju ulogu ona mora biti konkretna i jasna, točno navesti što je učenik napravio dobro, a što nije te kod učenika prepoznati uzroke neuspjeha i ponuditi načine kako teškoće svladati. Vrednovanje za učenje podrazumijeva davanje povratne informacije prije ocjenjivanja. Učenici na osnovi te informacije mogu poboljšati svoj rad i bolje se pripremiti za sumativnu provjeru te biti uspješnije ocijenjeni.

Vrednovanje kao učenje

Tijekom procesa vrednovanja kao učenja učenici samovrednovanjem i vršnjačkim vrednovanjem promišljaju o svojem učenju i tako uče. Aktivnim uključivanjem učenika u proces vrednovanja uz podršku učitelja potiče se **razvoj učenikova samostalnog i samoreguliranog pristupa učenju**.

Metode i tehnike u ovom pristupu vrednovanju su:

- razgovori s učenicima,
- samovrednovanje i samoprocjena,
- vršnjačko vrednovanje (učenici su aktivno uključeni u vrednovanje učenja i postignuća svojih vršnjaka),
- refleksije o učenju (naročito nakon provedenoga istraživanja),
- dnevnicu učenja,
- skale procjene,
- popisi za provjeru,
- rubrike,
- učnička mapa (portfolijo).

NOŠENJE PRIBORA ZA RAD

Učenici su dužni na svaki nastavni sat nositi odgovarajući udžbenik, bilježnicu, radnu bilježnicu, geografski atlas ili kartu Republike Hrvatske za učenike osmih razreda te pribor za pisanje (grafitnu ili tehničku olovku i gumicu, kemijsku olovku sa plavom ili crnom tintom, osnovne drvene bojice, ravnalo). Nenošenje pribora potrebnog za nastavu geografije evidentira se u rubriku Bilješki.

PRAĆENJE

Praćenje učenika/ce upisuje se u rubriku Bilješke te služi praćenju rada i napretka u radu i dio je ukupnog procesa vrednovanja tijekom nastavne godine.

U rubriku Bilješke upisuje se

- sadržaj koji se usmeno, pisano ili praktično provjerava i ocjenjuje
- zapažanja o kvaliteti i točnosti usmenog odgovora učenika/ce
- broj ostvarenih/mogućih bodova na pisanoj provjeri
- nošenje pribora za rad
- zapažanja o sposobnosti, marljivosti i zalaganju učenika/ce, odnosu prema radu, učiteljima, drugim učenicima te školskoj imovini, napredovanje ili nazadovanje u radu i slično

PRAĆENJE I OCJENJIVANJE UČENIKA S TEŠKOĆAMA

Učenik/ca s teškoćama u razvoju svladava nastavni program prema redovnom nastavnom programu uz primjenu individualnih i individualiziranih postupaka, produženih stručno-rehabilitacijskih tretmana ili prema prilagođenom programu, integracijom u razredne odjele ili u posebnom razrednom odjelu.

Prilagodba programa primjerenog njihovim sposobnostima uključuje:

- rasterećenje sadržaja za koje se pretpostavlja da ih učenici neće moći usvojiti te koncentriranje istih oko osamostaljivanja i osposobljavanja učenika/ce za samostalni život i rad
- sažimanje sadržaja teorijskog tipa isticanjem bitnog - vođenje praktičnih zadataka postupno uz jasna i razumljiva obrazlaganja
- reduciranje zadataka u dijelove prema očekivanim vremenskim okvirima - omogućavanje alternativnih načina rješavanja zadataka (usmeno, pismeno, izrada mapa i grafikona, korištenje slikovnog materijala i sl.)

- korištenje različitih vrsta podražaja (vidne, slušne, dodirne) odnosno interesantniju prezentaciju sadržaja
- primjenjivanje memorijskih tehnika, upotrebu slikovnih podsjetnika, vizualizacije i samostalno izrađenih kognitivnih mapa
- omogućavanje duljeg vremena za rad, vježbanje i ponavljanje bitnih dijelova sadržaja uz češću provjeru razumijevanja - doziranje vremena ispitivanja (češće, kraće provjere manjih cjelina) te omogućavanje izbora načina (radije pisano nego usmeno) ili alternativnih metoda (grafičke, audio, video prezentacije i sl.), korištenje dopunskih pitanja te jednostavna i precizna formulacija pitanja
- povremena kontrola i nadzor pri uporabi radne površine te praćenje rada na nastavnom satu
- poticanje odgovornosti i samostalnosti
- češće provjeravanje i poticanje napretka
- pozitivno potkrepljivanje poželjnog ponašanja, uspjeha, napretka

Predmetni učitelj prilagodit će sposobnostima i potrebama svakog pojedinog učenika/ce ciljeve nastave geografije, aktivnosti za učenike te metode i oblike rada, nastavna sredstava i pomagala.

Kod učenika s teškoćama vrjednovati će se odnos prema radu i postavljenim zadacima te odgojnim vrijednostima. Vrednovanje će poticati učenike na aktivno sudjelovanje u nastavi i izvannastavnim aktivnostima. Načini i postupci vrednovanja usklađeni su s preporukama stručnog tima. Učenici koji imaju teškoće u glasovno-govornoj komunikaciji provjeravat će se u pisanom obliku. Kod učenika koji imaju izražene teškoće u pisanoj komunikaciji provjeravat će se u usmenom obliku.

Ocjenjivanje se vrši tako da dodijeljena ocjena djeluje poticajno i motivirajuće!

ZAKLJUČNA OCJENA IZ GEOGRAFIJE

Zaključna ocjena proizlazi iz sva tri jednakovrijedna elementa vrednovanja naučenoga:

- geografska znanja,
- geografsko istraživanje i vještine,
- kartografska pismenost.

Određuje se na temelju ostvarenosti (usvojenosti) odgojno-obrazovnih ishoda, uz uvažavanje pokazatelja o učenikovu učenju i napredovanju koje treba kontinuirano bilježiti i obrazlagati baš kao i brojčane ocjene.

Za utvrđivanje zaključne ocjene rabi se ljestvica školskih ocjena od 1 (nedovoljan) do 5 (odličan).

Ocjene i bilješke u Imeniku osnova su za zaključivanje konačne ocjene iz predmeta. Zaključna ocjena NE MORA biti aritmetička sredina.